

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVI.

GIRONA, X MAIG M.CM.XXV.

NVM. CLXXIV

Per a l'«Associació de Música»

El concert que no s'ha fet

ESMENTIREM el nostre fervor per la tasca educativa de l'Associació de Música si poséssim cap comentari entrebancador a la seva tasca lloabilíssima. Ens es grat, al contrari, ofrenar-li un cop més la nostra incondicional adhesió.

Mes — posats al marge de tot propòsit exhibicionista — voldríem dir a la Directiva de la dita corporació una manca que sentim en veure que va acabant-se el III curs dels organitzats per ella, sense que cap concert no hagi sigut consagrat a la música nostrada, tant abundosa en mèrits, des de la inestroncable deu popular a la producció notabilíssima dels nostres contemporanis autors.

L'Associació haurà pogut haver esment de l'emoció que la nostra música produeix en els auditoris. No és pas solament un efectisme particularista. Es quelcom íntim, espontani, cordial el que provocà aquelles ovacions xardoroses, inacabables, que van sentir-se en interpretar l'orquestra Casals «Serra amunt», o Maria Barrientos «L'Emigrant» i «La Pastoreta», o Maria Davidoff, aquella gràcil i exquisida cançó natalenca.....

Per que, doncs, no dedicar un concert, — o potser millor, no cloure un curs, — amb un programa exclusiu de música catalana? Pensar-hi es ja copsar la grandària de l'èxit que assolirà un programa pel qual, per exemple, fos requerit el concurs de la Mercè Plantada, de l'Emili Vendrell i d'una de les excel·lents cobles catalanes. Hi podria haver cançons populars, de puríssima inspiració espontània; hi podria haver unes quantes obretes dels nostres músics contemporanis, aqueixes pàgines, reflexe de

les veus de la terra, que en res cedeixen als més delicats lieder de terres enllà; podria haver-hi unes quantes sardanes de les que honoren l'inspiració i la tècnica alhora; podria haver-hi també alguna de aqueixes admirables gloses de motius populars comarcals, que, d'un temps ençà, s'han incorporat a les nostres festes musicals...

I la festa tindria un caient i un encís cordialíssims. Serien uns Jocs florals, una festa de bellesa, on els ritmes substituirien les paraules, on les armonies ocuparien el lloc de les estrofes... Festa de bellesa, que trobaria un fort retruny de simpatia.

En donar l'idea a l'Associació de Música, voldríem desseguit esborrar el nostre nom en la iniciativa. Aquesta és prou ufana per marxar sola i per a que mil mans amorosides li guïn els passos per fer-la reeixir. A tots els que sentiu la frisança de l'emoció de la festa futura, la endrecem amb afecte.

ALBERT DE QUINTANA

COMENTARIS

El cinquantenari de Pep Ventura

L vint-i-quatre del passat mes de març va acomplir-se cinquanta anys de la mort de Pep Ventura. Confessem clarament que aquest primer cinquantenari ha passat un bon xic desaparebut; que ha passat sense cap senyal ni manifestació, talment com si no representés una gran cosa.

Potser, però, no era el moment propici a saludar la data evocadora penjant els domassos al balcó, i fent voleiar les campanes. També calia recordar que era la remembrança d'una mort, i no convenien gaires escarafalls de joia. En tot cas hauria sigut més apropòsit la crisantema caiguda a la tomba, i la meditació i el record íntim i profund.

Tenim amb Pep Ventura un deute que—val a dir-ho—sembla que no portem gaires presses en pagar. Qui com Mestre Pep feu resorgir magnífica la sardana del seu estat d'anorreament, qui com ell arranca de la terra les veus més nobles, qui reforma cobles donant-les una perfecta instrumentació, és mereixedor d'una mica més d'agraïment.

L'Empordà, la terra on Pep Ventura sentí el cop d'ala del geni creador, la terra d'on arrencà les tonades, no ha sabut, encara, tallar la pedra ni fondre el bronze que han de recordar el seu músic. La tramontana pot atravessar tot l'Empordà sense acariciar l'estela aixecada a la memòria de Pep Ventura!

Jo, des de aquí reclamo per a Mestre Pep allò que en justícia es mereix. Demano que li sigui pagat el deute que tenim amb ell. Les pedreres de la nostra terra tenen pedra sobrera per un monument més. Esperen sols el cop de martell creador. Les fosses esperen sols el metall. I a nosaltres no ens cal més que un esforç de tots per enlairar al bell mig del Empordà el símbol gloriós.

Que aquest cinquantenari passat tant insospitat sigui el moment propici a una ferma contrició, i obri camí a la voluntat de fer.

Ajudem tots a aixecar la bella evocació al geni de Pep Ventura, ajudem-hi amb fermesa i entusiasme, amb tot aquell amor que posem a les nostres coses, sense anomenar comissions ni posar primeres pedres, perquè son moltes les primeres pedres que truquen per a sortir a fora.

I. RODRIGUEZ GRAHIT

..... Es de justícia

ELS mestres de capella de les Catedrals de Espanya s'ha dirigit al Eminentíssim Cardenal de Toledo una instància, demanant la dignificació de llur càrrec.

No es tracta d'un simple augment de sou, sempre justificat, si es té en compte les despeses que ocasiona la música. Ara es demana quelcom més íntim, que al mateix temps que millori la situació econòmica dels dits mestres, els dongui superioritat sobre els demés cantors, la autoritat moral que avui no té, a fi de que el mestre director no sigui equiparat com fins ara al últim cantaire del chor.

No és cosa nova. Repetides vegades s'han dirigit semblants peticions adés al Govern, adés al Nunci, obtenint sempre per resposta que tal canvi no es factible sinó amb la reforma del Concordat.

Per aquest motiu, per ésser matèria concordada no demanem ara la xàntria, que no es dignitat per dret comú, i que correspondria segons el seu prestigi històric al mestre, qui amb raó seria allavors el *Primicerius* de la capella i del chor.

La demanda actual és més pràctica i està en mans dels senyors Bisbes l'implantar-

la. Volen els firmants que la mestria sigui carga especial d'una canongia per oposició, com ho és el càrrec d'ensenyança en algunes d'elles; i mentres això no sigui factible per manca de vacant, siguin nomenats canonges honoraris a fi d'obtenir vot informatiu i consultiu en els Consells Capitulars, i revestits de tal dignitat no'ls sigui vedat el relacionar-se amb els demés capitulars per a la solució dels quefers musicals.

Per a que la seva autoritat sigui total i la seva acció de profit, és així mateix necessari que siguin els presidents de totes les oposicions musicals que's celebrin a la Diòcesi i redactin els edictes de convocatòria.

Ademés deuen ésser els directors de la «Schola Cantorum» del Seminari i professor director de la ensenyança musical gregoriana i polifònica que tinguin establerta els dits centres docents. Finalment senyalen regles per a ço com deurién ésser les oposicions d'aquests càrrecs, i últimament demanen que sigui obligatori a Espanya el Reglament de Música de Roma publicat l'any 1912.

Tant justes demandes han obtingut la simpatia i el ajud dels acadèmics de Belles Arts i professors del Reial Conservatori de Madrid, com també de la Associació de compositors de Música en nom i representació de totes les Associacions de Espanya.

No cal dir com també ens adherim nosaltres a aquestes justes peticions, per considerar que el millorar i dignificar el mestre de capella, serà un mitjà poderosíssim per dignificar les capelles de música i les funcions catedralícies.

J. P.

El triomf del Orfeó Català a Roma

COMENTARIS DE LA PREMSA

A premsa de Roma, sense excepcions, amb motiu dels dos concerts que l'Orfeó Català donà a l'«Augusteum» durant els dies del seu romiatge a la Ciutat Eterna, ha fet grans elogis de la tasca meritíssima que la nostra primera entitat musical portà a cap; ha dedicat sengles lloances a la nostra música catalana i ha fet remarcar la transcendència de l'obra eminentment artística, social que l'Orfeó ha vingut realitzant en els trenta i tants anys de la seva existència. Segurs que la cosa ha d'interessar vivament els nostres llegidors, anirem reproduint els principals fragments de les crítiques que han publicat els més autoritzats diaris de Roma. Del «Corriere d'Itàlia». — 7 maig.

Els concerts que vénen després de la temporada oficial, queden sempre un xic sacrificats, ja sia perquè arriben quan el públic es troba cansat, ja sia perquè els manca l'ajut de l'abonament. Omplir l'«Augusteum» en aquest temps, és un problema ben difícil. Malgrat això, la Sala del carrer dels Pontífexs amb tot i no veure's complada, es trobà ahir ben plena d'un públic atent i distingit, convocat per la fama de la celebrada Societat Coral «Orfeó Català» de Barcelona, que fa molt de temps era esperada per nosaltres.

El concert resultà força interessant i justificà plenament la fama de que venia precedida aquesta Societat. Forma un conjunt de més de dues centes cinquanta persones, organitzades sàviament i magníficament disciplinades; dues centes cinquanta veus fresques, entonadíssimes—l'entonació impecable fou objecte de gran admiració—ben imposades, resistents, que s'imposen amb exquisida bellesa brodant aquell colorit, principalment del clar-obscur, tant formós i tan interessant en la massa coral.

L'«Orfeó Català» és una societat coral «completa», una de les millors que han visitat Roma. La disciplina artística que regula el conjunt d'aquests dos cents cinquanta cantaires—homes i dones, noiets i vells—té el seu primer fonament en la intel·ligent selecció de les veus, totes sanas, robustes, resistents i en la impostació. D'això en deriva no una preraració superficial, sinó un estudi llarg, pacient, d'anys i més anys, sense el qual no és possible obtenir el resultat de l'«Orfeó Català». Estudi diligent i acurat, amorós i intens, digne d'admiració i l'aplaudiment.

El programa d'ahir comprenia música deliciosa estricta d'originàries cançons populars de Catalunya. Suggestives, commovedores, expressives, infinitament delicades en llur gràcia i simplicitat, interpretades amb finíssima dolcesa tant per la masa coral com per la senyoreta Fornells—deliciosa veu de soprán—de la senyoreta Roca i dels senyors Torra, Crespo i Vendrell tots intel·ligentíssims artistes.

El gaudi fou complet durant dues hores en una exposició interessantíssima de la millor producció popular de la música catalana, composta pels intel·ligents i valuosos artistes: Mas i Serracant, Pérez-Moya, Sancho Marraco, Enric Morera, Cumellas Ribó, Samper, Antoni Nicolau i Pedrell.

L'èxit fou complet, aplaudiments fortíssims i insistents ressonaren al final de cada composició, i particularment en acabar-se la innoblidable audició, mentre el públic insistentment reclamava altres números fora de programa.

El primer triomfador del concert, entorn del qual es reuniren moltes autoritats artístiques romanes per a homenatjar-lo, fou el mestre Lluís Millet, el fundador de la societat i actual director, qui és verament l'ànima vibrant de la institució. Ell és l'home de voluntat que, del no-res—per allà l'any 1891—arribà a crear un conjunt, un complex artístic tan important; a crear-lo i a fer-lo fort i brau per a tota empresa.

Ell dirigeix amb extremada dolcesa, amb vigoria, amb entusiasme, emportant-se'n amb ell la massa coral, i amb la massa l'admiració del públic.

L'«Orfeó Català» donarà un segon i darrer concert demà dijous, a les 17, i augurem que tots aquells els quals són apassionats i entesos en música, podran comprendre la importància d'aquest esdeveniment.

De «Il Messagero». — 6 de maig

La gran societat coral de Barcelona, composta de prop de 250 veus mixtes, trobà ahir a l'«Augusteum» el més entusiasta favor del públic. L'afinament dels cantaires és perfecte i el resultat és verament admirable. Si afegim a això que el programa era compost de cançons populars d'extraordinari interès, patètiques, brioses, elegants, ara divertint, ara commovent, s'explica perfectament la insòlita fruïció de l'auditori. El mestre Lluís Millet dirigí amb intel·ligència i animació, provocant continuats i convençuts aplaudiments i repeticions, que gentilment concedí. Una veritable i grandiosa afirmació, que constitueix un autèntic títol d'orgull per a l'«Orfeó Català». Estem segurs que al segon concert de demà dijous, a les 17, hi acudirà nombrós públic que sentirà el més inesperat i complet dels goigs.

Associacions de Música

REUS. — Curs IV. Concert XXXV. Festival de música Vienesa. Executants: Rudolf Kolisch, Violí I; Fritz Rothschild, Violí II; Marcell Dick, Viola; Joachim Stutschewsky, Violoncel; F. Wangler, Flauta; Viktor Pollatschek, Clarinet; Friedrich Wührer, Piano. — Obres: «Quartet» *en sol major*, op. 161, Schubert; Allegro molto moderato; Andante con moto; Scherzo: Allegro vivace; Allegro assai. II. X Variacions, sobre la cançó *Jo soc el sastre Kakadú*, de l'òpera *Les germanes de Praga*, op. 121, Beethoven; «Serenata», *en re major*, op. 25, Beethoven; Entrada-Allegro; Andante con variacioni; Allegro scherzando e vivace; «Soirées de Viena», Schubert-Liszt. — III. «Quintet», *en la major*, núm. 587 Köchel, Mozart; Allegro; Larghetto; Menuetto; Allegretto con variazioni; «Walzer», Strauss (Johann).

GIRONA. — Curs III. Concert VIII. Festival Vienés. Executants: Rudolf Kolisch y Fritz Rothschild, alternativament 1.er y 2.º violins; Marcell Dick, Viola; Joachim Stutschewsky, violoncel; Viktor Pollatschek, clarinet; F. Wangler, flauta; Friedrich Wührer, piano. — Obres: X Variacions, sobre la cançó *Jo soc el sastre Kakadú*, de l'òpera *Les germanes de Praga*, op. 121, Beethoven; Soirées de Viena, Schubert-

Liszt; «Serenata», en *re major*, op. 25, Beethoven; Entrada, Allegro, Minuetto, Allegro molto, Andante con variazioni, Allegro scherzando e vivace, Adagio, Allegro vivace e disinvolto. — II. «Cuartet», en *re menor*, op. 7, Schönberg. — III. «Quintet», en *la major*; núm. 581 (Köchel), Mozart; Allegro, Larghetto, Menuetto, Allegretto con variazioni; Walzer (instrumentats per Schönberg) Joh. Strauss.

PALAMÓS. — Curs I. VI Concet. Executants: Friedrich Wührer, piano; Rudolf Kolisch, violí I; Viktor Pollatschek, clarinet; Fritz Rothschild, violí II; F. Vangler, flauta; Marcel Dich, viola; Joachim Stutschewsky, violoncel. Obres: «Trio», en *mi bemol major*, op. 100, Schubert; Allegro. Andante con moto, Scherzo, Allegro moderato. — II. X Variacions, sobre la cançó *Jo soc el sastre Kakadú*, de l'òpera *Les germanes de Praga*, op. 121, Beethoven; Lied der Mignon (canço de Mignon), de Vilhelm Meister. Schubert; Gretchen am Spinnrad (Gretchen hilandó) Schubert; Urlicht, Mahler; «Das irdische Leben» (vida terrenal), Mahler; «Wer hat das Liedlein erdacht (Qui ha ideat la cançoneta), Mahler; «Quintet en *la major*, núm. 581 (Köchel). Allegro. Larghetto. Menuetto. Allegro con variazioni, Mozart; «Walzer» (instrumentats per Schönberg), Johann Strauss.

Noticiari

Amb motiu dels èxits que ha obtingut a Roma el gloriós «Orfeó «Català, li hem adreçat el següent telegrama:

«Redacció SCHERZANDO vos felicita amb tot el entusiasme pel triomf obtingut a Roma, plena confirmació de la fama orgullosament conquerida »

§ La Societat d'Autors espanyols, fent-se càrrec de la equivocació soferta augmentant injustament els drets de propietat en les obres a representar en el Teatre Albèniz, ha revocat aquella disposició, retornant les coses a son estat primitiu, o sigui abonant el que se havia pagat sempre.

Ho celebrem amb interès dels autors i de les empreses.

§ Es un fet els concerts que el violinista Manen donarà per les Associacions de Música d'aquesta província i pel que tancarà el curs de nostra Associació.

No cal dir el màxim interès de tant esplèndides sessions d'art.

§ Per els dies 28, 30 i 31 del mes en curs i 1.er de Juny tindrà lloc en el elegant Teatre Albèniz, la estrena a Espanya de una revista amb música del popular autor En

Pastallé. Tenim d'aquesta obra les més bones referències, afegint ademés que se incluirà a la obra un quadre sobre costums gironines del prosista i redactor nostre En I. Rodríguez Grahit que, indubtablement, donarà interès a la revista que molt properament coneixerem.

§ Fa poques setmanes que el nostre col·laborador i estimat amic Josep Subirà contribuï a la difusió de cultura artística, donant per radiotelefonía una conferència sobre els «tonadillers» del segle XVIII, i interpretant una desena d'obres recollides per ell mateix en la Biblioteca Municipal de Madrid, tenint a la vista els manuscrits originals, i transcrits i harmonitzades per a piano del conferenciant. Entre les composicions trameses per la telefonía sense fils, figuraven mostres de *jotas*, *seguidillas*, *zorongos*, *cumbés*, *contradanses*, etc.

CIRCULARS I CARNETS REBUTS

De la orquestra-cobla «Antiga Principal», de La Bisbal. — Professors: Isidre Dalmau, violí director; Joaquim Roldós, violí solista; Jaume Frigola, violí primer; Lluís Felip, viola; Cecili Duran, clarinet primer; Josep Ferrer, clarinet segon; Francisco Teixidor, flauta; Jaume Saló, cornetí; Josep M. Galí, cornetí; Josep M. Duixans, fiscorn; Magne Bosch, contrabaix.

§ De la orquestra-cobla «La Principal», de Cassà de la Selva. — Director: Enric Guasch.

§ De la orquestra «Escolans», de Sant Sadurní de Noya. — Professors: Anton Torelló, violí director; Joaquim Llopis, violí; Medí Esteve, violí; Lluís Vallverdú, viola; Joan Recasens, contrabaix; Anton Torelló (fill), flauta; Josep Pibernus, clarinet; Pere Samsó, clarinet; Anton Fortuny, trompeta; Anton Miró, trompeta; Ferran Trulls, fiscorn.

§ De la cobla-orquestra «Els Rossinyols», de Castelló de Ampurias. — Director: Salvi Callís.

§ De En Vicens Bou, anunciant les noves sardanes: «Festa major», «Pastoret d'on vens» i «Montserrat».

§ Del «Quintet Emporium», de Girona. — Professors: Casellas, piano; Jaumeandreu i Puntonet, violins; Sobrequés, violoncel; Pinedo, contrabaix.

§ Del Quintet Jazz-Band «L'As», de Anglés. — Director: Pere Masats.